CZU: 342.729:330.59:342.34

IMPACTUL EXERCITĂRII DREPTULUI LA ÎNTRUNIRI ASUPRA BUNĂSTĂRII ȘI SECURITĂȚII SOCIETĂȚII

THE IMPACT OF THE EXERCISE OF THE RIGHT TO ASSEMBLY ON SOCIETY'S WELFARE AND SECURITY

ROȘU Cristian-Marius
Universitatea de Stat din Moldova
ORCD: 0009-0009-8534-0613
E-mail: cristianmarius0607@gmail.com

Abstract. *The right to assembly is a fundamental freedom, a democratic constitutional form of dialogue between society and the authorities, but sometimes the right to assembly can be manipulated by political actors. The role of the state is to increase collective awareness of the decision-making power of the right to assembly. An important outcome of the meetings on the topic of violence against women led to the criminalization of the notion of femicide. The right to assembly allowed women to be heard and to obtain full civil and social rights, equality in social and political rights with men, especially gender security.*

Rezumat. *Dreptul la întrunire este o libertate fundamentală, o formă constituțională democratică de dialog între societate și autorități, dar uneori acest drept poate fi manipulat de actorii politici. Rolul statului este de a spori conștientizarea colectivă a puterii decizionale a dreptului la întrunire. Un rezultat important al exercitării dreptului la întruniri pe tema violenței împotriva femeilor a condus la incriminarea noțiunii de feminicid. Dreptul la întrunire a permis femeilor să fie ascultate și să obțină drepturi civile și sociale depline, egalitatea în drepturi sociale și politice cu bărbații, în special securitatea de gen.*

Keywords*: meetings, decisional impact, femicide, dialogue, democracy, constitutional law, safety, collective identity.*

Cuvinte-cheie: *întruniri, impact decizional, femicid, dialog, democrație, drept constituțional, siguranță, identitate colectivă.*

Recunoașterea europeană a dreptului la întruniri a prins contur îndeosebi după declararea ideii de a constitui o uniune suparastatală pentru a promova relațiile de comerț extern și a înfăptui libera circulație între cetățenii statelor vecine. Această asociere a statelor a devenit precursoarea Uniunii Europeane care a servit drept temelie pentru lumea nouă cu democrației veritabilă, inclusiv prin adoptarea Declarației Universale a Drepturilor Omului[37].

Pornind de la faptul că dreptul la întruniri reprezintă o libertate fundamentală, această libertate de exprimare reprezintă forma constituțională și cea mai democratică a dialogului dintre societate și autorități. Or, în virtutea normelor constituționale, una din obligațiile iminente ale statului o constituie consultările publice pe marginea proiectelor de legi. Astfel, alături de această obligație, întrunirile constituie mecanismul cel mai eficient și liberalist de a consulta opinia publică în cadrul procesului de creare a legilor.

Libertatea de întrunire se exercită corect atunci când se respectă atât dreptul de a organiza, cât și de a participa la adunări, întruniri sau manifestații, respectând prevederile legale instituite de

[37] Declarația Universală a Drepturilor Omului, Adunarea generală a O.N.U. Nr. 12 din 10-12-1948, Rezoluția 217 A - III din 10 decembrie 1948.

stat. Oportun este a iniția o incursiune în esența dreptului la întruniri, relatând laconic despre unele din principiile esențiale:

- *Respectarea legislației naționale,* unde orice adunare publică trebuie să fie organizată conform legislației naționale și locale. În multe țări, este necesară o notificare sau o autorizație prealabilă de la autoritățile competente, astfel precum se face și în Republica Moldova, actul permisiv fiind eliberat de primăria localității atunci când o cere legea.
- *Nonviolența* este un principiu fundamental prin care participanții trebuie să se abțină de la violență sau distrugerea proprietății publice și private. Libertatea de întrunire exclude dreptul de a încălca legea sau de a pune în pericol siguranța celorlalți cetățeni și a integrității statului. În situațiile apreciate cu risc major pentru societate, autoritățile locale pot informa și solicita asistența organelor de drept pe parcursul desfășurării manifestaților. Acest drept de asistență și protecție îl pot exercita și organizatorii întrunirilor.
- *Respectarea drepturilor altora* presupune că organizatorii și participanții trebuie să respecte drepturile altor persoane, inclusiv dreptul la siguranță, ordinea și securitatea publică, viața privată etc. Manifestările unui grup nu trebuie să împiedice alți cetățeni să-și exercite libertățile și drepturile, aici referindu-ne la contraproteste sau contramiting-uri.
- *Transparența și responsabilitatea* asumă organizatorilor obligația prin care trebuie să fie transparenți în ceea ce privește scopul și natura adunării. În plus, trebui să asigure măsuri pentru a evita escaladarea conflictelor, aici legislația națională oferind privilegiul de a solicita autorităților locale suportul organelor de drept pe toată durata desfășurării evenimentului.
- Un principiu conex celui anterior este *comunicarea cu autoritățile teritoriale.* În funcție de legile fiecărui stat, poate fi necesară colaborarea cu autoritățile locale pentru a comunica intenția de organizare a întrunirilor în oricare formă permisă de lege și pentru a asigura coordonarea și prevenirea problemelor de ordin public. În Republica Moldova, este obligatorie informarea prealabilă, cu excepțiile statuate de lege expres, cum este situația întrunirilor spontane prin care organizatorii comunică în aceiași zi despre desfășurarea întrunirii și situația când la întruniri partivipă un număr redus de persoane, adică numărul paricipanților nu depășește 50 de persoane, în acest caz înștiințarea nefiind obligatorie.[38]

Conform Legii cu privire la întruniri[39] autoritatea care trebuie informată despre intenția de organizare a manifestațiilor este autoritatea administraţiei publice locale din unitatea administrativ-teritorială, primăria. Noțiunea de autonomie locală a fost preluată de Republica Moldova din Carta europeană a autonomiei locale pe care a ratificato pentru a se alinia la legislația europeană, care defineşte această noţiune drept: ”capacitatea efectivă a autorităţilor administraţiei publice locale de a soluţiona şi de a gestiona, în cadrul legii, în nume propriu şi în interesul populaţiei locale, o parte importantă a treburilor publice[40]”.

Generalizând informațiile acumulate urmare a studiului efectuat asupra libertății fundamentale de întrunire, ajungem să facem anumite concluzii importante din punct de vedere al

[38] Legea privind întrunirile Nr. 26 din 22.02.2008, Publicat : 22-04-2008 în Monitorul Oficial Nr. 80 art. 261, în vigoare din 12.12.18 în baza modificărilor prin LP220 din 08.11.18 MO462-466 от 12.12.18, art. 12 alin. 1-5.
[39] Ibidem art.10
[40] Hotărârea Parlamentului privind ratificarea Carta Europeană a autonomiei locale, Nr.1253-XIII din 16 iulie 1997 publicată în Monitorul Oficial nr.48/423 din 24 iulie 1997), în vigoare din 2 februarie 1998, Disponibil: https://cancelaria.gov.md/sites/default/files/document/attachments/811270_md_ets_122.pdf.

conștientizării impactului asupra comunității, asupra sistemului democratic și pentru fiecare individ în parte.

Astfel, întrunirile joacă un rol esențial în promovarea schimbării sociale prin mai multe modalități. În primul rând, aceasta are rolul de mobilizare a comunității. Întâlnirile adună indivizii cu interese comune, facilitând colaborarea și sprijinul reciproc în atingerea scopului comun. Aceasta creează o comunitate mai puternică și mai unită, capabilă să promoveze schimbări. Nu în zadar Burebista, marele rege al geto-dacilor, întemeietorul Daciei[41], a fost primul care a lansat ideea de putere colectivă prin exemplul mănunchiului prezentat triburilor dacice utilizat în unificarea triburilor, demonstrând că separat oricine poate fi distrus, dar unitatea păstrează puterea spiritului și puterea de luptă împotriva dușmanului comun.

Un alt rol este creșterea conștientizării colectivității, precum și a fiecărui individ din cadrul societății asupra puterii de decizie pe care o au prin expunerea publică a intențiilor sau problemelor existente. Prin discuții, dezbateri, prezentări și argumente, întâlnirile pot informa participanții despre problemele sociale, economice sau politice, contribuind la o mai bună înțelegere a contextului și necesității schimbării. Oamenii se vor simți importanți, vor percepe puterea adevărată pe care o au asupra deciziilor în stat prin exprimarea corectă și legală a poziției lor față de evenimentele socio-politice, economice și culturale.

În al treilea rând, garantarea libertății la întrunire are efectul generării de idei**.** Întâlnirile oferă un spațiu pentru brainstorming și dezvoltarea de soluții inovatoare la problemele sociale, oamenii având toată libertatea de a-și împărtăși poziția, a o argumenta și a găsi aliați în promovarea ei. Diversitatea de perspective poate duce la abordări creative și eficiente, astfel că, fiind lansate mai multe poziții, inevitabil se găsesc mai multe rezolvări pentru problemele existente.

Un alt rol foarte importan este activitatea de advocacy și lobby. Aici se regăsește exercitarea directă a ideii democrației reprezentative prin interacțiunea directă a societății în procesul decizional. Grupurile care se întrunesc pot formula cereri sau propuneri adresate autorităților, influențând astfel politicile publice și deciziile legislative.

Chintesența advocacy și lobby-urilor este procesul de integrare și conlucrare între societatea civilă și puterea de guvernământ. Advocacy are o extindre mai largă de acțiune, fiind termenul care însumează toate activitățile, proiectele și acțiunile platformelor civile cu influență asupra cursului anumitor politici, decizii sau lucrări care pot fi de ordin politic, social sau economic.

Lobby-urilor au o arie de acțiune mai îngustă, axându-se pe ramuri specifice, deseori caracterizând poziția sectorului privat în promovarea anumitor cercuri de interese destinate sectorului de activitate. Făcând abstracție de specificitățile fiecărui termen separat, logica acțiunii lor constă în implicarea societății civile în activitatea decizională, opinia publică având un impact major asupra deciziilor legislative și politice într-o țară democratică. În plus, prin normele consituționale este prescrisă consultarea publică a proiectelor de lege, această etapă fiind obligatorie pentru organele emitente, nerespectarea acestor prevederi atrăgând consecințele legale[42].

Consolidarea identității colective constituie o altă funcție a dreptului la libera întruniri. Deci, întrunirile, în varietatea lor, pot întări sentimentul de apartenență și identitate comună, motivând participanții să acționeze pentru cauzele și interesele în care cred. În cadrul acestora se vor discuta

[41] Historia, Burebista, Disponibil: https://historia.ro/sectiune/general/cum-a-murit-regele-geto-dac-burebista-2354162.html

[42] Consiliul Național al Tineretului din Republica Moldova, *Advocacy, Lobby, și Campaniile - care este diferența,* Disponibil: https://cntm.md/advocacy-lobby-si-campaniile-care-este-diferenta/

liber, fără cenzură și restricție, scopul, planul de activitate și atragerea altor membri în grupul de inițiativă.

Una din principalele forme ale libertății de întrunire sunt demonstrațiile publice**.** În cazul unor întâlniri de protest sau manifestații, acestea pot atrage atenția mass-media și a publicului asupra unor probleme strigente, generând presiune asupra decidenților. Prin aceste modalități, întâlnirile devin un instrument puternic în lupta pentru schimbarea socială, facilitând dialogul, educația și acțiunea colectivă cu autoritatea legislativă, executivă și chiar cea judecătorească.

Un exemplu elocvent care elucidează efectele pozitive a exercitării corecte a libertății de întrunire este includerea termenului de femicid - act de violență împotriva femeilor, inclusiv asupra fetelor, care presupune decesul victimei, ca urmare a infracțiunii de omor intenționat ori a infracțiunii de vătămare intenționată gravă a integrității corporale sau a sănătății, ori a infracțiunii de violență în familie, sau sinuciderea victimei, ca urmare a determinării sau înlesnirii acesteia ori ca urmare a violenței în familie, comise din motive de prejudecată bazate pe gen, în Legea cu privire la prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței în familie[43].

Modificări în acest sens au fost operate și în Codul Penal al Republicii Moldovala capitolul VII – infracţiuni contra familiei şi minorilor[44], drept consecință a valului de reacții a societății urmare fenomenului larg răspândit de violență în familie aplicată asupra femeilor dar și a acțiunilor de violență asupra femeiolor înafara familiei. Acetse fapte ilegale se comit din raționamentul superiorității sociale și fizice a bărbaților asupra femeilor, dar și din motive de frustrare, aceștia având posibilitatea reală de a provoca suferințe fizice și psihice femeilor, care deseori sunt soldate cu deces, uneori și prin sinucidere.

Lupta cu acest fenomen a luat amploare după crima produsă într-un oraș din Republica Moldova unde o tânără însărcinată a fost torurată, omorâtă și aruncată într-o fâșie forestieră. Societatea civilă nu a rămas indiferentă la acest fenomen, lansând propuneri de proiecte legislative, manifestându-și poziția și cererile în cadrul mitingurilor, întrunirilor și protestelor în fața organelor de drept și a autorităților statale, atât în format fizic, cât și în mediul online.

Activitatea mediatică a provocat un val enorm de reacții, mișcând toată societatea pentru a pleda în vederea incriminării infracțiunii de fimicid, rezultatul fiind curând vizibil.

Aceste acțiuni de promovare a intereselor femeilor și luptei contra fenomenului de femicid erau să fie imposibile în lipsa garantării la nivel constituțional, reglementat exhaustiv prin lege dedicată, a libertății întrunirilor în Republica Moldova.

Să nu uităm niciodată și nici să încercăm să neglijăm puterea pe care o are cu adevărat poporul. Or, atât timp cât societatea civilă nu este indiferentă și luptă pentru dreptate, egalitate, echitate se manifestă, critică, contrazice deciziile autorităților statale, își apără punctul de vedere, propune căi de soluționare a problemelor cu care se confruntă, iar statul susține acest dialog, atunci se va înregistra progres pentru întreaga națiune.

În practica național–doctrinară, libertatea întrunirilor este atribuită clasei drepturilor şi libertăţilor social-politice. Această libertate de asociere și întrunire mai este considerată și un drept al colectivității, o libertate colectivă deoarece presupune o asociere a persoanelor pentru a exprima o poziție publică, a unui grup de oameni. Reieșind din rădăcina cuvântului care este – întruni – se

[43] Legea cu privire la prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței în familie, Nr. 45 din 01-03-2007, Publicat în Monitorul Oficial la 18-03-2008, Nr. 55-56 art. 178, Modificat prin Legea nr.231 din 15.08.24, MO355-357/15.08.24 art.561; în vigoare 15.08.24, art. 2.

[44] Codul Penal al Republicii Moldova, adoptat prin Legea nr. 985-XV din 18.04.2002. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 13.09.2002, nr.128-129/1012, modificat prin HCC39 din 21.12.21, MO325-333/31.12.21 art.232; în vigoare 21.12.21, art. 201 - 201[1]

deduce esența de: convocare, asociere, întâlnire, adunare, întrevedere între cel puțin două persoane cu un anumit scop[45].

În literatura română, dreptul la întrunire este un subiect abordat în diverse lucrări, atât din perspectiva teoretică, cât și din cea practică. Putem evidenția câteva referințe relevante: lucrări care analizează cadrul legal și internațional în care se încadrează dreptul la întrunire, inclusiv Constituția României[46] și Constituția Republicii Moldova[47] și legislațiile lor naționale.

Sunt scrise cărți și aticole tematice care abordează evoluția drepturilor omului în spațiul românesc, inclusiv importanța și protecția dreptului la întrunire.

Anumite studii făcute în cadrul conferințelor sau comunităților academice explorează legătura dintre dreptul la întrunire și libertatea de exprimare, analizând interacțiunea acestor drepturi în contextul societății românești, precum și în plan global. Am identificat lucrări din domeniul științelor sociale precum dreptul și istoria care documentează mișcările sociale și protestele de diferită natură din spațiul locuit de români și moldoveni, oglindind rolul întâlnirilor în mobilizarea cetățenilor și promovarea schimbărilor. Valoarea articolelor de specialitate publicate în jurnalele și revistele de drept conțin studii și analize despre libertatea întrunirilor, inclusiv aspecte legale, sociale și politice. Aceste inegalabile surse doctrinare oferă o bază solidă pentru înțelegerea dreptului la întrunire specific spațiului românesc, subliniind atât importanța sa, cât și provocările întâmpinate în exercitarea lui.

Legal, dreptul la întrunire poate fi limitat în anumite condiții, care sunt de obicei stipulate în legislația națională și care trebuie să respecte standardele internaționale. Nu ne vom opri tehnic la condițiile cuprinse în legi, ci vom încerca să abordăm filosofic acest aspect.

Astfel, prin prisma faptului că condițiile de restrângere a dreptului la întruniri sunt statuate expres de autoritățile statale, totuși acestea au fost mai întâi stabilite de comunitatea internațională. Detașându-ne puțin de ideile unanim recunoscute, putem admite anumite tactici de menținere a puterii de unii actori ai politicii mondiale, invocând filosofia lui Machiavelli.

Gânditorul italian din Renaștere, Niccolò Machiavelli[48], a lansat ideea „scopul scuză mijloacele” în lucrarea sa „Prințul” , „Il Principe”. El a explorat în această lucrare strategii politice și metode de menținere a puterii. Conceptul „scopul scuză mijloacele” reflectă o viziune pragmatică asupra politicii, în care eficacitatea și succesul sunt considerate mai importante decât moralitatea mijloacelor utilizate pentru a atinge un anumit scop. Ideile principale lansate de filosof se rezumă la faptul că este necesar a face diferență între etica personală și cea profesională, care se bazează pe strategii și mai puțin pe moralitate. Conform lui, liderii politici trebuie să fie mai insistenți în utilizarea oricăror mijloace care le-ar asigura aflarea cât mai îndelungată la putere. Nemijlocit, și libertatea de întrunire, în anumite situații de întorsătură politică poate fi utilizată, aranjată și predestinată unui anumit rezultat. Aici nu se exclude nici organizarea forțată sau coruptă a subiecților care invocă intenția de exercitare liberă a dreptului la întrunire.

Revenind la importanța acestei libertăți fundamentale, este absolut necesar să amintim că libertatea întrunirilor, a mitingurilor şi a demonstraţiilor este dreptul tuturor cetăţenilor de a-şi exterioriza public viziunile și opiniile în limitele prevăzute de lege. Organizarea demonstrațiilor în

[45] Dexonline, Disponibil: https://dexonline.ro/definitie/%C3%AEntruni/190133.
[46] Constituția României vigoare de la 31 octombrie 2003, publicat în Monitorul Oficial, Partea I nr. 767 din 31 octombrie 2003.
[47] Constituția Republicii Moldova din 29 iulie 1994, în Monitorul Oficial al R.Moldova nr.1 din 12.08.1994, republicată: 13-11-2024 în Monitorul Oficial Nr. 466 art. 635.
[48] Il Principe - Niccolò Machiavelli, tradusă din limba italiană de Nina Facon, revăzută și adnotată de Monica Feket, Editura Humanitas, București 2019.

locurile publice autorizate și, mai nou, o alternativă progresistă, în mediul online, promovează exercitarea liberă și sigură a acestei libertăți pentru o categorie mai mare de persoane. Formele de întrunire precum protestele, mitingurile şi demonstraţiile au fost şi sunt cele mai des utilizate mijloace de participare a cetăţenilor la rezolvarea problemelor stringente de ordin politic şi social[49].

În lumea modernă, libertatea de întrunire prinde o nouă conotație, aceasta fiind întrunirea în spațiul on-line. Dezvoltarea tehnologică avansată din ultimii ani suprapusă cu evenimentele și situațiile imprevizibile și de natură excepțională precum a fost pandemia Covid-19, războiul din Ucraina și războiul din Sectorul Gaza, a făcut exercitarea libertății la întrunire să se deplaseze masiv în spațiul virtual. Îndeosebi, se au învedere platformele cu acces masiv în timp real pentru un număr mare de persoane indiferent de locul aflării lor, unde se discută problemele cu care se confruntă societatea în momentele de față.

Platformele online sunt gratuite, comode din punct de vedere logistic și nu implică informarea onligatorie a autorităților locale despre desfășurarea întrunirilor, cuprinzând un număr mai mare de participanți decât ar fi fost posibil fizic. Impactul întrunirilor online întrece cu mult spațiul național, făcând cunoscută problema indiferent de hotarele fizice.

Autoritățile Republicii Moldova nu au o lege dedicată segmentului prin care să reglementeze exercitarea dreptului la întrunire în spațiu online decât, fragmentar fiind Legea cu privire la întruniri[50]. Totuși, în Codul serviciilor media audiovizuale este expusă noțiunea de Securitate informațională care este privită drept o stare de protecție a resurselor informaționale, a persoanelor și societății, precum și a statului, inclusiv prezența unui complex de măsuri de asigurare pentru stat, pentru societate, per ansamblu și persoanelor, în particular, de la eventualele tentative de dezinformare și/sau de informare manipulatorie din exteriorul țării și pentru a nu admite agresiunea mediatică îndreptată împotriva Republicii Moldova[51].

Consiliul Audiovizualului a publicat un Comentariu[52] asupra acestui Cod dedicat, unde a oferit explicații noțiunilor din textul legii, făcând lumină asupra situațiilor de interpretare, identificând lacunele existente și oferind soluții practice în aplicare. Deci, referirindu-ne la noțiunea privind Securitatea informațională, Consiliul Audiovizualului relatează în special despre lacunele acesteia, mai puțin despre utilitatea ei. Se menționează că oportun ar fi definirea noțiunilor de „securitate mediatică" sau „securitate informațională audiovizuală" și de a explica termenii de „resurse informaționale" și „agresiuni mediatice", care doar încarcă înțelesul și aplicabilitatea legii.

Se consideră că Legea cu privire la informatizare și la resursele informaționale de stat[53] definește sintagma de „resursă informațională". Totuși, în opinia noastră, aceasta nu este aplicabilă asigurării securității spațiului informațional al Republicii Moldova atunci când merge vorba de mijloacele de informare în masă, a resurselor informaționale nestatale și la prelucrarea informației nedocumentate. Aceste surse asigură organizarea întrunirilor online pentru exercitarea dreptului

[49] Drept MD, Clasificarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, Disponibil: https://dreptmd.wordpress.com/cursuri-universitare/drept-constitutional/capitolul-17-clasificarea-drepturilor-si-libertatilor-fundamentale-ale-omului/#_ftnref11

[50] *Supra* Nota 2

[51] Codul Serviciilor Media Audiovizual al Republicii Moldova, Nr. 174 din 08-11-2018, Publicat : 12-12-2018 în Monitorul Oficial Nr. 462-466 art. 766, modificată prin LP248 din 31.07.23, MO306-309/11.08.23 art.555; în vigoare 11.09.23.

[52] Ion BUNDUCHI, Vasile STATE, Alexandru DOROGAN, Eugeniu RÎBCA, Jean-François FURNÉMONT Comentariul Codului Serviciilor Media Audiovizual al Republicii Moldova, Chișinău 2021.
Disponibil: https://rm.coe.int/comentariul-csma/1680a37eb4

[53] Legea cu privire la informatizare și la resursele informaționale de stat Nr. 467 din 21.11.2003, Publicat : 01-01-2004 în Monitorul Oficial Nr. 6-12 art. 44, modificată prin LP58 din 21.03.24, MO148-150/12.04.24 art.215; în vigoare 01.01.25

constituțional la întruniri și a dreptului la libera exprimare, dar nu întotdeauna pot fi urmărite sursele de finanțare.

Metodele de cercetare pe care ne-am axat în procesul efectuării studiului asupra dreptului la întruniri sunt preponderent cele tradiționale. Conturăm eficiența metodelor: istorică, logică, praxiologică, comparativă și analitică. Prin aplicarea lor am debutat în demonstrarea importanței conlucrării statului cu societatea civilă.

Drept concluzie, conturăm impactul major pe care îl are dreptul la întruniri în societate, fie aceasta întemeiată pe valorile democratice sau mai puțin liberaliste. Este salutabilă minimizarea incluziunii statului în organizarea întrunirilor în condițiile legislației actuale. Întâlnirile pe platformele online au devenit o pârghie de implicare a unui număr mult mai mare de cetățeni care doresc să fie auziți și luptă pentru securitatea și bunăstarea comună. Facilitățile privind neobligarea înștiințării autorităților publice locale în condițiile unui număr *redus de participanți,* fac posibilă lipsa fricii de expunere în cazul unui eveniment la care societatea vrea să acționeze instant.

Ideea principală a acestui articol a fost prezentarea rezultatului real prin care a fost adoptată noțiunea de femicid, unde statul și-a onorat obligațiile față de societate. Dreptul la întrunire a permis femeilor să se facă auzite și să obțină deplinătatea drepturilor civile și sociale, egalitatea în drepturile sociale și politice cu bărbații, îndeosebi securitatea de gen.

Respectându-se aceste principii, libertatea de întrunire va fi cu adevărat cea care promovează dialogul și respectul reciproc, contribuind în același timp la o societate democratică și civilizată.

Bibliografie:

1. Declaraţia Universală a Drepturilor Omului, Adunarea generală a O.N.U. Nr. 12 din 10-12-1948, Rezoluția 217 A - III din 10 decembrie 1948.
2. Constituția Republicii Moldova din 29 iulie 1994, în Monitorul Oficial al R.Moldova nr.1 din 12.08.1994, republicată: 13-11-2024 în Monitorul Oficial Nr. 466 art. 635.
3. Constituția României vigoare de la 31 octombrie 2003, publicat în Monitorul Oficial, Partea I nr. 767 din 31 octombrie 2003.
4. Legea privind întrunirile Nr. 26 din 22.02.2008, Publicat : 22-04-2008 în Monitorul Oficial Nr. 80 art. 261, în vigoare din 12.12.18 în baza modificărilor prin LP220 din 08.11.18 MO462-466 от 12.12.18, art. 12 alin. 1-5.
5. Legea cu privire la informatizare și la resursele informaționale de stat Nr. 467 din 21.11.2003, Publicat : 01-01-2004 în Monitorul Oficial Nr. 6-12 art. 44, modificată prin LP58 din 21.03.24, MO148-150/12.04.24 art.215; în vigoare 01.01.25.
6. Legea cu privire la prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței în familie, Nr. 45 din 01-03-2007, Publicat în Monitorul Oficial la 18-03-2008, Nr. 55-56 art. 178, Modificat prin Legea nr.231 din 15.08.24, MO355-357/15.08.24 art.561; în vigoare 15.08.24, art. 2.
7. Codul Penal al Republicii Moldova, adoptat prin Legea nr. 985-XV din 18.04.2002. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 13.09.2002, nr.128-129/1012, modificat prin HCC39 din 21.12.21, MO325-333/31.12.21 art.232; în vigoare 21.12.21, art. 201 - 201^{1}.
8. Codul Serviciilor Media Audiovizual al Republicii Moldova, Nr. 174 din 08-11-2018, Publicat : 12-12-2018 în Monitorul Oficial Nr. 462-466 art. 766, modificată prin LP248 din 31.07.23, MO306-309/11.08.23 art.555; în vigoare 11.09.23

9. Hotărârea Parlamentului privind ratificarea - Carta Europeană a autonomiei locale, Nr.1253-XIII din 16 iulie 1997 publicată în Monitorul Oficial nr.48/423 din 24 iulie 1997), în vigoare din 2 februarie 1998, Disponibil:https://cancelaria.gov.md/sites/default/files/document/attachments/811270_md_ets_122.pdf.
10. Historia, Burebista, Disponibil: https://historia.ro/sectiune/general/cum-a-murit-regele-geto-dac-burebista-2354162.html
11. Consiliul Național al Tineretului din Republica Moldova, Advocacy, Lobby, și Campaniile - care este diferența, Disponibil: https://cntm.md/advocacy-lobby-si-campaniile-care-este-diferenta/
12. Dexonline, Disponibil: https://dexonline.ro/definitie/%C3%AEntruni/190133.
13. Il Principe - Niccolò Machiavelli, tradusă din limba italiană de Nina Facon, revăzută și adnotată de Monica Feket, Editura Humanitas, București 2019.
14. Drept MD, Clasificarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, Disponibil: https://dreptmd.wordpress.com/cursuri-universitare/drept-constitutional/capitolul-17-clasificarea-drepturilor-si-libertatilor-fundamentale-ale-omului/#_ftnref11.
15. Ion BUNDUCHI, Vasile STATE, Alexandru DOROGAN, Eugeniu RÎBCA, Jean-François FURNÉMONT Comentariul Codului Serviciilor Media Audiovizual al Republicii Moldova, Chișinău 2021. Disponibil: https://rm.coe.int/comentariul-csma/1680a37eb4.